

Συνέντευξη στην Ελισάβετ Σταυριανίδου

Σάρκα και οστά παίρνει ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά έργα που υλοποιούνται στη χώρα, το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδας, σε ένα σημείο-σύμβολο για τη Θεσσαλονίκη, την περιοχή του Παλαιού Σιδηροδρομικού Σταθμού, από όπου έφευγαν τα τρένα του θανάτου, με τους Εβραίους της Θεσσαλονίκης για το Άουσβιτς. Το μουσείο-ορόσημο για την πόλη, διατηρώντας ζωντανές τις μνήμες του παρελθόντος, ταυτόχρονα θα αποτελέσει πόλο έλξης χιλιάδων τουριστών ετησίως, συμμετέχοντας στον μοχλό ανάπτυξης του τουρισμού.

Η πρώτη φάση κατασκευής του Μουσείου Ολοκαυτώματος έχει ήδη ξεκινήσει, με τις πρόδρομες εργασίες να συνεχίζονται και τις πρώτες εργασίες εκσκαφών να έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Με συνολική επιφάνεια περίπου 9.000 τ.μ., το Μουσείο που υλοποιείται από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης με δωρεές από το Ελληνικό Δημόσιο, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και το Ίδρυμα Genesis Prize Foundation προς τιμήν του Δρ. Αλμπερτ Μπουρλά CEO της Pfizer, αλλά και από δωρεές μεμονωμένων ανθρώπων, αναμένεται να είναι έτοιμο στο τέλος του 2026.

Η ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος προτάθηκε το 2016 και ο θεμέλιος λίθος τοποθετήθηκε στις 30 Ιανουαρίου 2018. Το υπό ανέγερση μουσείο πρόκειται να στεγαστεί εκτός από τους χώρους της μόνιμης έκθεσης, χώρους περιοδικών εκθέσεων και αρχείων, με βασικό στοιχείο τα ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης των επισκεπτών και ιδίως των παιδιών. Επρόκειτο επίσης να στεγαστούν τα αρχεία, τα βιβλία και λοιπά αντικείμενα που υφάρπαξαν οι γερμανικές αρχές κατοχής στις 11 Ιουλίου 1942 από 30 συναγωγές και εβραϊκά ιδρύματα της Θεσσαλονίκης τα οποία μετέφεραν αργότερα στο Βερολίνο. Το υλικό αυτό κατέληξε στη Μόσχα το 1945 μετά την κατάληψη του Βερολίνου από τον σοβιετικό στρατό. Τον Δεκέμβριο του 2021 η ρωσική κυβέρνηση ανακοίνωσε την απόφασή της να το επιστρέψει στην Ελλάδα, ώστε να εναποτεθεί στο υπό ανέγερση Μουσείο Ολοκαυτώματος μετά από παρέμβαση του πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη. Δυστυχώς όμως λόγω των καταστάσεων που προέκυψαν μέχρι σήμερα, τα πρωτότυπα αρχεία δεν έχουν επιστρέψει. Η Ισραηλιτική Κοινότητα κατέχει αντίγραφα τα οποία θα μπορούν να μελετηθούν από τους ερευνητές.

Ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, Δαυίδ Σαλιτιέλ σε συνέντευξή του στην ειδική έντυπη έκδοση του GRTimes για την 88η ΔΕΘ μας «ξεναγεί» σε αυτό το εμβληματικό έργο, σημειώνοντας πως θα αναδείξει όλες τις άγνωστες πτυχές της ιστορίας, της εβραϊκής κοινότητας, αλλά και της Θεσσαλονίκης, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα σημαντικούς εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Κύριε Σαλιτιέλ, σε ποια φάση βρίσκονται οι εργασίες για την κατασκευή του Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδας;

Για το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος, που υλοποιείται από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης και χρηματοδοτείται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, το Ελληνικό δημόσιο, αλλά και από δωρεές όπως του Δρ. Αλμπερτ Μπουρλά, η Οικοδομική Άδεια ανέγερσης εκδόθηκε στα τέλη του Δεκεμβρίου 2023 από τη Διεύθυνση Δόμησης και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Θεσσαλονίκης, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την υλοποίηση του 1ου από τα μεγάλα έργα της Θεσσαλονίκης που θα ολοκληρωθεί διατηρώντας ζωντανή τη μνήμη. Ανάδοχος για την εκτέλεση των Πρόδρομων Εργασιών του έργου, οι οποίες αφορούν σε εργασίες εκσκαφών και αντιστηρίξεων και στην κατασκευή των πασσάλων θεμελίωσης, είναι η κοινοπραξία των εταιρειών ΓΕΩΕΡΕΥΝΑ - OFS και η διάρκεια υλοποίησής του είναι επτά μήνες. Ο Ανάδοχος εγκαταστάθηκε και ολοκλήρωσε τις εργασίες οργάνωσης του εργοταξίου (απαιτούμενες αδειοδοτήσεις, εγκατάσταση εργοταξιακής περίφραξης, πινακίδας Έργου, εργοταξιακών οικίσκων, σύνδεση με δίκτυα ΟΚΩ, κ.λπ.) και συνεχίζει με εργασίες εκσκαφών, και κατασκευής πασσάλων για τη δημιουργία διαφράγματος.

Ποιες εργασίες βρίσκονται αυτό το διάστημα σε εξέλιξη και ποιες θα ακολουθήσουν;

Οι εργασίες εκσκαφών είναι σε εξέλιξη και, παράλληλα, εκτελούνται εργασίες κατασκευής της υποθεμελίωσης του μελλοντικού κτιρίου. Στη φάση της υποθεμελίωσης, θα λάβουν χώρα κατασκευές οπλισμένου σκυροδέματος, με την εκσκαφή και πλήρωση εκατό (100) φρεατοπασσάλων, διαμέτρου 1,20μ. και βάθους 21μ. έκαστος, καθώς και περιμετρικού διαφραγματικού τοίχου, πάχους 0,60μ. βάθους 13,45μ υποστηριζόμενο με σύστημα προ εντεταμένων αγκυρώσεων μήκους 16,25 μ. Οι πρόδρομες εργασίες ολοκληρώνονται με την πλήρη εκσκαφή και απομάκρυνση των προϊόντων εκσκαφής έως και του επιπέδου του δαπέδου θεμελίωσης (-8,60 μ. σε σχετικό υψόμετρο, λαμβάνοντας υπόψη ότι το απόλυτο +0,00 = 5,20 μ.)»

Πότε προβλέπεται να ξεκινήσουν οι εργασίες κατασκευής;

Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, που είναι ο κύριος του έργου, μαζί με τους δωρητές και την ένωση εταιρειών «Σαμαράς & Συνεργάτες ΑΕ - Σύμβουλοι Μηχανικοί» και Hill International σε ρόλο Project Manager και Τεχνικού Συμβούλου για την υλοποίηση του έργου, εργάστηκαν εντατικά και συντονισμένα προκειμένου να ολοκληρωθεί βάσει

χρονοδιαγράμματος η διαγωνιστική διαδικασία και η συμβασιοποίηση του Αναδόχου, ώστε να εκκινήσει άμεσα αυτή η πρώτη φάση της κατασκευής. Υπό τον συντονισμό της κυβέρνησης, σε συνεργασία με τους δωρητές, την ΙΚΘ, τον Project Manager, τον Δήμο Θεσσαλονίκης και γενικά μ' όλους τους συντελεστές, προχωρούν εντατικά όλες οι ενέργειες για την υλοποίηση του εμβληματικού αυτού έργου της πόλης μας. Παράλληλα με τις εργασίες στο εργοτάξιο, με εντατικούς ρυθμούς προχωράει και η εκπόνηση της Μελέτης Εφαρμογής και η σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης, με στόχο ο Γενικός Εργολάβος της κατασκευής του έργου να διαδεχθεί τον Ανάδοχο των Πρόδρομων Εργασιών αρχές του 2025, ώστε η κατασκευή του κτιρίου και του περιβάλλοντα χώρου του να ξεκινήσει στις αρχές του 2025».

Ποια θα είναι τα χαρακτηριστικά του Μουσείου Ολοκαυτώματος;

Το Μουσείο έχει συνολική επιφάνεια περίπου 9.000 τ.μ., θα αποτελείται από έξι υπέργειους και δύο υπόγειους ορόφους και θα αναπτύσσεται γύρω από ένα μικρό αστικό άλσος. Πέρα από τις αίθουσες της μόνιμης έκθεσης, θα περιλαμβάνει αίθουσες περιοδικών εκθέσεων, αρχείων, εκπαίδευσης και έρευνας, καθώς και χώρους πολλαπλών χρήσεων και αναψυχής και γραφεία διοίκησης, ενώ στο διπλανό ακίνητο θα δημιουργηθεί ο υπαίθριος χώρος στάθμευσης.

Την εκπόνηση της Αρχιτεκτονικής μελέτης συνυπογράφουν τα αρχιτεκτονικά γραφεία Efrat Kowalsky Architects από το Ισραήλ, Heide von Beckerath από τη Γερμανία και Π. Μακρίδης & Συνεργάτες Α.Ε. από τη Θεσσαλονίκη τα οποία έχουν πλαισιωθεί από καταξιωμένους μελετητές. Το Μουσείο έχει σχεδιαστεί ως ένα περίοπτο μνημείο με έμπνευση από τα οκταγωνικά μνημεία της Θεσσαλονίκης, το οποίο κατά τη διάρκεια της ύψους θα διαχέει φως από μέσα προς τα έξω μεταμορφώνοντας το κτίριο σε έναν ζωντανό καμβά που μιμείται τον φωτισμό των φάρων. Ο σχεδιασμός βασίζεται στις αρχές της βιωσιμότητας και της αειφορίας και κοινό στόχο όλων των εμπλεκόμενων μερών αποτελεί η πιστοποίησή του έργου από το διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα αειφόρου ανάπτυξης LEED».

Γιατί επιλέξατε τη Θεσσαλονίκη για την κατασκευή του Μουσείου;

Η Θεσσαλονίκη επελέγη για την κατασκευή του Μουσείου Ολοκαυτώματος αντί της Αθήνας, λόγω του βαθμού στον οποίον η πόλη υπέφερε κατά τη διάρκεια του Β' Π.Π. Η Θεσσαλονίκη ήταν εξαρχής υπό γερμανική κατοχή, σε αντίθεση με το μεγαλύτερο τμήμα της Ελλάδας, το οποίο βρισκόταν υπό την κατοχή της Ιταλίας ή της Βουλγαρίας. Ο Αδόλφος Χίτλερ σχεδίαζε την ενσωμάτωση της πόλης εντός του Γ' Ράιχ, ως αντίποινα για την εμπλοκή της στον Α' ΠΠ. Το 1942, οι γερμανικές δυνάμεις ξεκίνησαν την εφαρμογή των Νόμων της Νυρεμβέργης στην πόλη και διέταξαν τους άρρενες Εβραίους να παρουσιαστούν στην Πλατεία Ελευθερίας όπου και βασανίστηκαν και εξευτελίστηκαν δημοσίως προτού υποχρεωθούν σε καταναγκαστική εργασία πλησίον του σιδηροδρομικού σταθμού. Το 1943, οι 56.000 Εβραίοι της πόλης μεταφέρθηκαν, μέσω 19 τρένων του Ολοκαυτώματος, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Άουσβιτς και Μπέργκεν-Μπέλτζεν, όπου 43.000 - 49.000 εξ αυτών θανατώθηκαν. Το δρομολόγιο του τρένου από τη Θεσσαλονίκη προς τα στρατόπεδα συγκέντρωσης ήταν το μεγαλύτερο σε απόσταση του συνόλου των τρένων του Ολοκαυτώματος, ενώ οι Εβραίοι ήσαν υποχρεωμένοι να αγοράσουν εισιτήριο! Από τον 15ο και έως τις αρχές του 20ου αιώνα, η Θεσσαλονίκη ήταν η μοναδική πόλη στην Ευρώπη, όπου οι Εβραίοι αποτελούσαν την πλειοψηφία του πληθυσμού. Ωστόσο, μόνον 2.000 Εβραίοι επέστρεψαν μετά τον πόλεμο και λιγότεροι από 1.000 έχουν απομείνει σήμερα. Συνολικά, 80.000 Έλληνες Εβραίοι, δηλαδή ποσοστό της τάξεως του 85% επί του συνόλου του εβραϊκού πληθυσμού, αφανίστηκαν κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος.

Πηγή: [ιστοσελίδα grtimes.gr](https://www.grtimes.gr), 9.9.2024